

Gnostilainen joulukirje 2020

Talvipäivänseisaus on vuoden lyhin päivä. Sen jälkeen päivä alkaa taas pidentyä. Valo voittaa pimeyden. Talvipäivänseisauksen ja joulun aikaa vietetään useimmissa gnostilaisissa yhteisöissä ympäri maailman ”Valon jälleensyntymisen juhlanan” tai ”Valon juhlanan”, jolloin pohdiskellaan eri tavoin Valon voittoa pimeydestä.

Joulun alkuperä löytyy 4000 vuoden takaa muinaisesta Egyptistä, jossa talvipäivänseisauksen aikaan vietettiin auringonjumala Horuksen jälleensyntymän juhlaa. Karnakin temppeliin Luxorissa oli rakennettu ulos johtava käytävä, jonka kautta auringon valo talvipäivänseisauksen aikaan keskipäivällä kohdistui täsmälleen auringonjumalan alttariin. Egyptissä auringonjumalan jälleensyntymisen juhlinta kesti 12 päivää. Juhlintaa varten egyptiläiset koristelivat kotinsa vihreillä lehvillä, joiden uskottiin tuovan onnea alkavalle vuodelle.

Monet muinaiset kansat ovat viettäneet vuotuista juhlaansa talvipäivänseisauksen aikoihin. Juhlat ovat yleensä huipentuneet joulukuun 25. päivänä, jolloin vuodenkierrossa on selkeästi ohitettu pimein aika ja Valon katsotaan lopullisesti voittaneen pimeyden. Mesopotamialaiset käyttivät tuosta juhlasta nimeä ”Zagmuk” ja babylonialaiset nimeä ”Sacaeta”. Antiikin kreikkalaiset viettivät vastaavana päivänä juhlaa ylijumala Kronoksen eli Isä Ajan kunniaksi. Muinaispersialaisessa mytologiassa Mithra oli taivaallisen Valon jumala ja hänen syntymäpäiväänsä vietettiin joulukuun 25. päivänä. Mithra oli alkujaan intialainen Valon jumala. Muinaisessa persialaisessa myytissä Valon maailmasta tullut valopatsas kohdistui pimeään luolaan ja synnytti sinne Mithra-lapsen, joka toi valon pimeyteen.

Ennen ajanlaskumme alkua eläneet Keski-Euroopan keltit ja Pohjois-Euroopan skandinaavit jakoivat vuodenkierron kahdeksaan osaan, mitä kuvattiin kahdeksanpuolaisella pyörällä. Pyöräkalenterissaan muinaiset skandinaavit kutsuivat vuodenkierron alkamiskohtaa eli talvipäivänseisausta ja vuoden pimeintä aikaa nimellä ”Jule”, joka tarkoitti pyörää (vrt. nykyruotsin ”hjul”). He viettivät siihen liittyvää juhlaa joulukuun 21. päivästä tammikuun 6. päivään asti. Suomenkielen sana ”joulu” tulee siis muinaisten skandinaavien talvipäivänseisauksen juhlasta.

Myös muinaiset roomalaiset omaksuivat tämän tavan juhlaa talvipäivänseisausta. He antoivat sille nimen ”Saturnalia” sekä liittivät juhlintaan vihreiden lehvien lisäksi vielä yhteiset ateriat, laulut ja lahjojen annon ystäville. Rooman valtakunnassa ensimmäisinä vuosisatoina ajanlaskumme alun jälkeen mithralaisuus oli kristinuskon pahin kilpailija. Rooman keisari Aurelianus rakennutti Roomaan temppelin Voittamattomalle Auringolle (*Sol Invictus*). Temppeli valmistui vuonna 274, ja se vihittiin käyttöön 25. joulukuuta, jota oli perinteisesti vietetty Mithran eli taivaallisen Valon jumalan syntymäpäivänä. Keisari nimesi tämän päivän nyt Voittamattoman Auringon juhlapäiväksi.

Kun kristinusko vuonna 380 oli keisari Theodosiuksen käskystä määrätty Rooman valtakunnan viralliseksi uskonnoksi, kristityt alkoivat käyttää sanaparia ”Voittamaton Aurinko” tarkoittamaan Jeesusta ja määräsivät joulukuun 25. päivän Jeesuksen syntymäpäiväksi. He antoivat vanhalle juhalle kristillisen merkityksen, jotta tuon päivän alkuperäinen ”pakanallinen” merkitys unohtuisi. Nykytutkijoiden mukaan Jeesuksen syntymän oikea ajankohta ei kuitenkaan voi olla joulukuun, vaan useita kuukausia aikaisemmin.

* * *

Me nykyajan ihmiset unohdamme helposti talvipäivänseisauksen ja joulun ajan juhlinnan alkuperäisen tarkoituksen. Jos keskitymme vain aineellisiin arvoihin tai pelkästään kristinuskon legendaan, ohitamme joulun oikean fokuksen, joka on Valo. Tämä Valon symboliikka on kuitenkin hyvin helppo ymmärtää. Gnostilaisina meidän on helppo samastaa vanhat Valon jälleensyntymisen legendat sisäisen Valomme syttymiseen. Kun vastaanotamme Valon, se poistaa pimeyden sydämemme joka sopukasta.

Tänä vuonna ajatteluamme varjostaa korona-epidemian aiheuttama huoli tulevaisuudesta. Muistakaamme kuitenkin, että virus pystyy vaikuttamaan vain aineelliseen kehoomme, mutta sieluumme se ei pysty tunkeutumaan, ellemmme itse vaivu epätoivoon ja näköalattomuuteen. Älkäämme siis antako koronan jähmettää henkistä elämäämme.

Talvipäivänseisauksen ja joulun aika on meille myös kohta päättyvän vuoden tilitystä ja valmistautumista uuteen sykliin. Niinpä tätä aikaa voisi myös sanoa ”sisäisen uudistumisen ajaksi”.

Käyttäkäämme tämä vuoden pimein aika hiljaiseen pohdiskeluun, itsetutkisteluun, meditointiin ja rukoukseen. Sen jälkeen on hyvä taas jatkaa Valoa kohti.

Toivotan sinulle ja läheisillesi hyvää ja rauhaisaa Valon juhlaa sekä sisäisen uudistumisen aikaa.

Pentti Tuominen
Gnostilaisen Seuran puheenjohtaja